

РОЛЬ ПЕДАГОГА У ФОРМУВАННІ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ

Метою навчальної дисципліни «Основи правознавства» є засвоєння студентами основних теоретичних положень і понять національного права України, розуміння ними Конституції та чинного законодавства України, закономірностей побудови правової держави, формування в них високого рівня правової свідомості та правової культури, вміння тлумачити і правильно застосовувати нормативно-правові акти у професійній діяльності, грамотно оцінювати юридичні факти, вільно орієнтуватися в сучасному правовому полі. Цими словами починається більшість робочих програм з «Основ правознавства», програми загалом передбачають невелику кількість навчальних годин. Тому, за короткий період часу викладачеві треба зуміти викласти дуже багато матеріалу, оскільки одна галузь права може розглядатись, як наука, навчальна дисципліна та галузь права. Отже, це рівноцінно тому, що за одну – дві лекції необхідно викласти курс математики або фізики. Це фактично неможливо, але якщо зацікавити студентів, то інтерес до дисципліни примусить їх підвищувати рівень знань самостійно. Тому, основною роллю викладача дисципліни «Основи правознавства» є підвищення рівня зацікавленості студентів. Окрім того, викладач повинен створити певний мінімум правових знань з різних галузей права, а також роз'яснити зв'язок права з майбутньою професією, оскільки це є неодмінною передумовою майбутньої професійної діяльності фахівця в обставинах сучасного життя. Сучасний рівень розвитку суспільства обумовлений масою негативних факторів. Можна сказати, що Україна протягом всього періоду незалежності перебуває у стані неперервної кризи. Політична криза змінюється хвилею економічної, а у цих умовах дуже складно зберегти високий рівень культури населення. Ще за часів давнини казали, що суспільство, яке ставить за найбільшу цінність матеріальний добробут і забуває про духовні та моральні цінності, приречене на деградацію та поступове самознищення. На жаль, така ситуація складається в Україні, в гонитві матеріальним добробутом ми забуваємо про духовність і це призводить до поступової деградації суспільства і як наслідок до зниження рівня культури суспільства. Справа в тому, що правові знання є складовою частинною правової культури, озброїти людину з відсутністю моральних та духовних якостей знанням права та законів, це рівносильне тому, що вкласти їй в руки заряджений пістолет, а в кишеню покласти ліцензію на скоєння злочину. Правові знання являються невід'ємною частиною правосвідомості і як наслідок правової культури, треба не забувати про те, що одним із основних джерел права є моральні та етичні норми. Викладач «Основ правознавства» в цій ситуації грає головну роль, саме йому доводиться так би мовити «озброювати» студентів знанням законів, створювати уміння та навички правомірної поведінки, формувати правову свідомість – сукупність правових уявлень, поглядів, переконань і почуттів, повагу до держави і права, розуміння

необхідності дотримання вимог законів, нетерпиме ставлення до правопорушень і злочинності, а також долати у свідомості студента хибні уявлення, сформовані під впливом негативних явищ життя.

Ільчук В.В.
ВНАУ

ЧИННИКИ ТА НАПРЯМИ ПРОФЕСІЙНО САМОРОЗВИТКУ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Самоосвіта, самовдосконалення та саморозвиток викладача ВНЗ є необхідною умовою його професійної діяльності. Тому, професійне зростання також можна назвати й пошуком свого шляху. План професійного саморозвитку має бути націленим на отримання викладачем вищої школи таких знань, що сприяли б розширенню світогляду в наукових галузях, дисципліни з яких викладаються, підвищенню ефективності навчання дисципліні, сприяли б виробленню нових педагогічних прийомів і методик, розвитку творчого потенціалу в професійній діяльності.

Створюючи модель програми професійного саморозвитку, ми виходимо з того, що сьогодні суспільству потрібні ініціативні й самостійні фахівці, здатні постійно удосконалювати свою особистість і діяльність. Саме вони можуть адекватно виконувати свої функції, відрізняючись високою сприйнятливістю, соціально-професійною мобільністю, готовністю до швидкого оновлення знань, освоєння нових сфер діяльності.

Проаналізуємо основні чинники, що спонукають викладачів ВНЗ до неперервної самоосвіти.

Щоденна робота з інформацією вимагає все більших знань не лише з пошуку, аналізу нової інформації, а й щодо її зберігання, використання та достовірності.

Бажання творчості. Викладач – професія творча. Творча людина не зможе з року в рік працювати за одним і тим самим планом чи сценарієм, читати одні й ті самі лекції за однією й тією самою методикою. Його викладацька діяльність має бути цікавою й приносити задоволення.

Зміни, що відбуваються в суспільстві. Ці зміни значно позначаються на студентах, формують їхній світогляд, і відповідно, потребують від викладачів нових методологічних підходів до організації навчально-виховного процесу у ВНЗ.

Конкуренція. Значне скорочення чисельності студентів, що спричинене демографічною кризою в суспільстві та збільшенням кількості різних ВНЗ, викликало хвилю скорочень професорсько-викладацького складу. Більш-менш упевнено відчуває себе лише той викладач, який має науковий ступінь кандидата, а ще краще – доктора наук і наукове звання професора.

Думка студентів. Жодному викладачу не байдуже, вважають його високопрофесійним чи ні. Непрофесійним викладачем проводити заняття